

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 467/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Pavlom Halajom, advokátom, Námestie slobody 2, Revúca, proti postupom Okresného súdu Rožňava v konaní sp. zn. 12C/136/2003, Krajského súdu v Košiciach v konaniach sp. zn. 5Co/384/2011, 6Co/178/2017, 6Co/100/2020 a 5Co/95/2024 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 7Cdo/207/2012 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v označených konaniach. Navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie celkom 21 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právni predchodcovia sťažovateľky sa žalobou podanou 14. novembra 2003 na okresnom súde domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam a prikázania týchto nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcov. Počas konania žalobcovia navrhli, aby okresný súd do konania pripustil na strane žalovaných aj ďalšiu účastníčku. Okresný súd uznesením zo 16. mája 2008 pripustil zmenu účastníkov na strane žalovaných. Toto uznesenie napadli žalovaní odvolaním, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 5Co/384/2011 z 9. februára 2012 odmietol. Uznesenie krajského súdu napadla žalovaná v 1. rade dovolaním. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/207/2012 z 21. októbra 2013 bolo dovolanie zamietnuté.

3. Okresný súd v napadnutom konaní rozhodol (prvým) rozsudkom z 19. januára 2017 v spojení s doplniacím rozsudkom z 25. júna 2020, proti ktorému podali žalovaní odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 6Co/178/2017 z 22. apríla 2020 rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľkou ako dedičkou po zosnulej žalobkyni v 2. rade. Uznesením sp. zn. 6Co/100/2020 z 22. júna 2021 krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu z 19. januára 2017 v spojení s doplniacím rozsudkom a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Okresný súd (druhým) rozsudkom z 19. apríla 2024 zrušil podielové spoluvlastníctvo a sporné nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľky s povinnosťou zaplatiť tam špecifikovanú sumu žalovanej v 1. rade na vyrovnanie vzájomných podielov. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Výrokmi VI až VIII rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. Rozsudok okresného súdu napadli odvolaním sťažovateľka a žalovaná v 1. rade. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5Co/95/2024 z 27. februára 2025 rozsudok okresného súdu potvrdil a rozhodol aj o nároku trov odvolacieho konania, ktorý priznal žalovaným proti sťažovateľke.

5. Druhý rozsudok okresného súdu z 19. apríla 2024 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. februára 2025 nadobudol právoplatnosť 15. apríla 2025, keď konanie vo veci samej skončilo.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že konanie od podania žaloby (14. novembra 2003) do právoplatnosti druhého rozsudku okresného súdu (15. apríla 2025) považuje za neprimerane dlhé. Konanie naďalej prebieha na okresnom súde, a to v časti týkajúcej sa rozhodovania o výške náhrady trov konania. Okresný súd v konaní vo veci samej a krajský súd v odvolacích konaniach nekonali plynulo. Z dôvodu, že najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej v 1. rade pre jeho procesnú neprípustnosť, považuje sťažovateľka aj dĺžku dovolacieho konania (13 mesiacov) za neprimerane dlhú. Podľa sťažovateľky od zmeny zákonného sudcu 12. septembra 2023 už v konaní nemožno identifikovať žiadne prietahy spôsobené nečinnosťou okresného súdu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všetky náležitosti ústavnej sťažnosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020, II. ÚS 183/2022).

9. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02), alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu

(m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02). S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa postup súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).

II.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu do právoplatnosti vo veci samej:

10. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to postupmi všeobecných súdov v konaniach o žalobe právnych predchodcov sťažovateľky, troch odvolaniach a jednom dovolaní. K tomu treba uviesť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa (IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 6/03, III. US 206/2022). To je akceptované aj judikatúrou ESLP (Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

11. Ústavný súd v posudzovanej veci konštatuje, že vo veci sťažovateľky bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu z 19. apríla 2024, ktorý v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. februára 2025 nadobudol právoplatnosť 15. apríla 2025. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 27. apríla 2025, teda zjavne potom, keď všeobecné súdy v merite veci právoplatne rozhodli vrátane nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť po právoplatnom skončení všetkých napadnutých konaní. Ochrany svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k meritu veci sa preto domáha v čase, keď v napadnutom konaní okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda vo veci samej bola odstránená jej právna neistota.

12. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia označených práv postupmi okresného súdu (do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej), krajského súdu v označených odvolacích konaniach a postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu o výške trov konania:

13. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta aj vznik zbytočných priet'ahov vo fáze konania, v ktorej mal okresný súd rozhodnúť o výške trov konania, pričom tieto priet'ahy však žiadnym spôsobom neodôvodnila. Poukazom na túto časť konania sťažovateľka argumentuje predovšetkým v prospech včasnosti ústavnej sťažnosti (bod 5 sťažnosti), a nie jej dôvodnosti. Ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde). Už len táto skutočnosť by bola dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Napriek tomu ústavný súd dodáva, že v čase podania ústavnej

sťažnosti sťažovateľky prebieha konanie pred okresným súdom už len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o výške trov konania. Ústavný súd však berie do úvahy pohľad na sporové konanie ako celok, teda vrátane fázy konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o trovách konania (rozsudok ESĽP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11). Aj vo vzťahu k tejto etape konania však ústavný súd prízvukuje kritérium významu predmetu rozhodovania pre sťažovateľa, ktorý je *in abstracto* daný tým, že agenda trov konania predstavuje vedľajšiu agendu s podstatne nižším vplyvom na stav právnej neistoty ako pri nerozhodnutí veci samej (III. ÚS 451/2022, III. ÚS 636/2023).

14. V posudzovanom prípade okresný súd do podania ústavnej sťažnosti (27. apríla 2025) nerozhodol o výške trov konania. Sťažovateľka však ani nemohla dôvodne očakávať, že o výške trov konania rozhodne okresný súd do dvanástich dní po právoplatnosti meritórneho rozsudku (15. apríla 2025). Lehotu na rozhodnutie o výške náhrady trov konania upravuje § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ktorá však v danom prípade okresným súdom porušená nebola. Zo zistení ústavného súdu je zrejmé, že v napadnutom konaní okresný súd uznesením zo 6. júna 2025 rozhodol prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania. Proti tomuto uzneseniu podal právny zástupca sťažovateľky sťažnosť.

15. Dĺžka rozhodovania okresného súdu o výške náhrady trov konania po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia nie je neprimeraná ani ústavne neúnosná. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky namietajúcej prietľahy v napadnutom konaní v štádiu rozhodovania o výške trov konania odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu